

Aangeleverde tekst met daaronder ingekorte versie in NRC

De nieuwe wildernis wordt nix

De succesvolle film De Nieuwe Wildernis speelt zich af in de Oostvaardersplassen en is een ode aan het beheer van Staatsbosbeheer (SBB) en haar inspirator Frans Vera. Fraaie beelden suggereren een uitgestrekt, ongerept natuurgebied met enorme kuddes koniksparden, heckrunderen en edelherten. Staatsbosbeheer is van plan deze wildernis verder uit te bouwen door het te koppelen aan andere natuurterreinen, tot aan de Veluwe toe. “Rewilding”, staat hierbij centraal: het uitzetten van wilde zwijnen, wolven, lynxen en wisenten. Zelfs beren worden genoemd. Doel: het tot stand brengen van een natuurlijk evenwicht zonder menselijk ingrijpen.

Een groeiend aantal tegenstanders noemt dit ideaal en met name het geavonturier met exoten een onzinnig plan dat leidt tot dierenleed, maatschappelijke onrust en grove geldverspilling. Een opvatting die ik volledig deel. Bij het realiseren van een natuurspektakel zoals dat SBB voor ogen staat wordt het succes niet alleen bepaald door geografische en biologische omstandigheden, maar ook door de maatschappelijke context. Nederland is een overbevolkt landje. Er dient rekening te worden gehouden met o.a. waterbeheer, infrastructuur en veiligheid. Het wegnemen is dusdanig, dat grote aantallen onderdoorgangen, ecoducten en alle overige kunst- en vliegwerk met grote mate van waarschijnlijkheid (gedegen onderzoek ontbreekt) niet toereikend zullen zijn.

Los van de argumenten staat de propaganda nonsenstaal van SBB mij bijzonder tegen. Natuur wordt “maakbaar” genoemd (is zelfs in een aquarium nog lastig) en het moet “robuust”(?) zijn. Er wordt gesproken over “topnatuur”(?). Voorts termen als “natuurgerichte recreatie” met “kijk- en zwerfnatuur” en “recreatieve beleefbaarheid”. Duidelijk is dat toerisme wel érg belangrijk is voor de beheerder en zoals bekend gaan natuur en recreatie niet altijd even soepeltjes samen.

Tot slot: het moerasgedeelte van de Oostvaardersplassen werd recentelijk nog door SBB als topnatuur opgevoerd in de media. Het blijkt toch niet helemaal top, want inmiddels is bekend dat een eenmalige “reset” van het moeras noodzakelijk is. Dit gaat gebeuren door een “kunstmatige catastrofe”. Deze kunstmatige catastrofe gaat van het moeras één groot kerkhof maken. Zeker, er komt van alles terug, dynamiek blijft, maar ik bespeur geen enkel gevoel voor dat wat teloor gaat. Ook dat éénmalige is onzin, hetgeen breed bekend is. Wil het beoogde resultaat gehandhaafd blijven, dan zal met enige regelmaat deze zogenaamde reset moeten plaatsvinden.

Een goed beheer is gebaat bij gedegen onderzoek, zorgvuldig handelen, voortdurende toetsing, en liefde voor alle levensvormen. Ambitie, idealisme en dadendrang kunnen daarbij behoorlijk in de weg zitten.

Maria Quist, Dwingeloo

NRC ^{16/} 17-11-2013

ILLUSTRATIES CYPRIAN KOSCIELNIAK

Natuurbeheer

Staatsbosbeheer, maak van je topnatuur geen attractie

De Nieuwe Wildernis, momenteel succesvol in filmhuizen, speelt in de Oostvaardersplassen. Een ode aan Staatsbosbeheer. Fraaie beelden suggereren een uitgestrekt, ongerept natuurgebied met enorme kuddes konikpaarden en heckrunderen. Staatsbosbeheer wil deze wildernis uitbreiden door het te koppelen aan andere natuurterreinen. 'Rewilding' behelst het uitzetten van wolven, lynxen en wisenten, misschien zelfs beren. Doel: natuurlijk evenwicht zonder menselijk ingrijpen. Dat geavonturier met exoten is onzinnig. Het leidt tot dierenleed, maatschappelijke onrust en geldverspilling. Natuursucces wordt immers niet alleen bepaald door geografische en biologische omstandigheden, maar ook door de maatschappelijke context. Nederland is dichtbevolkt: er dient rekening te worden gehouden met waterbeheer, infrastructuur en vei-

ligheid. Het wegennet is dusdanig dat grote aantallen onderdoorgangen, ecoducten etc. niet toereikend zullen zijn. 'Topnatuur' wordt 'maakbaar' genoemd en 'robuust'. Staatsbosbeheer strooit met termen als 'natuurgerichte recreatie' en 'kijk-en-zwerfnatuur'. Toerisme is blijkbaar erg belangrijk, maar gaat niet altijd samen met natuur. Het moerasgedeelte van de Oostvaardersplassen blijkt bij nader inzien helemaal niet zo 'top', er moet namelijk een eenmalige 'reset' plaatsvinden via een 'kunstmatige catastrofe'. Zeker, er komt van alles terug, maar ik bespeur geen zorg over wat teloor gaat. Ambitie, idealisme en dadendrang staan een goed beheer in de weg. Beheer valt of staat bij gedegen onderzoek, zorgvuldig handelen, toetsing en liefde voor alle levensvormen.

Maria Quist Werkte bij Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Dwingeloo